

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	13 Medi 2022
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Beca Brown
Swyddog Cyswllt:	Buddug Mair Huws
Rhif Ffôn Cyswllt:	34319
Teitl yr Eitem:	CYMERADWYO A MABWYSIADU MAES LLAFUR CYTUNEDIG AR GYFER CREFYDD, GWERTHOEDD A MOESeg CYNGOR GWYNEDD

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo a mabwysiadu Maes Llafur Cytunedig Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn unol ag argymhelliad yr Adran Addysg a Chyngor Ymgynghorol Statudol ar Addysg Grefyddol (CYSAG) Gwynedd a'r Gynhadledd Maes Llafur Cytunedig a Chanllawiau Llywodraeth Cymru

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Mae dyletswydd cyfreithiol ar bob awdurdod lleol i gynnal Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig er mwyn adolygu'r maes llafur ac argymhell maes llafur priodol i'r awdurdod lleol er mwyn iddo ei fabwysiadu. Pryd bynnag y bydd awdurdod lleol o'r farn (ar sail sylwadau a wneir iddo neu fel arall) y dylid ailystyried y maes llafur cytunedig ar gyfer crefydd, gwerthoedd a moeseg, yr awdurdod lleol fydd yn gyfrifol am alw'r Gynhadledd Maes Llafur Cytunedig ynghyd at y diben hwnnw. Dylid ailystyried y maes llafur cytunedig ar gyfer crefydd, gwerthoedd a moeseg o fewn pob pum mlynedd. Yn sgil dyfodiad Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 a sefydlu'r Gwricwlwm i Gymru, cynhaliwyd y Gynhadledd Maes Llafur Cytunedig ar gyfer Gwynedd ar y 15fed o Chwefror 2022. Penderfyniad unfrydol y Gynhadledd oedd mabwysiadu Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg.

3. CYFLWYNIAD AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

3.1 Cefndir

Mae Deddf Addysg 1996 yn gosod dyletswydd ar yr awdurdod lleol i fabwysiadu Maes Llafur Cytunedig lleol ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg.

Sefydlodd Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 y Cwricwlwm i Gymru o dan y gyfraith, gan ddisodli'r cwricwlwm sylfaenol (sy'n cynnwys, er enghraifft, y cwricwla cenedlaethol a lleol a nodir yn Rhan 7 o Ddeddf Addysg 2002).

Mae'r Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 yn nodi pedwar diben y cwricwlwm o dan y gyfraith. Mae hefyd yn nodi'r elfennau mandadol canlynol sydd, ac eithrio Saesneg, yn rhychwantu continwmm dysgu 3 i 16 oed:

sgiliau trawsgwricwlaidd llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol
enwau'r meysydd dysgu a phrofiad (Meysydd)
addysg cydberthynas a rhywioldeb

crefydd, gwerthoedd a moeseg

Cymraeg

Saesneg – o 7 oed sydd yn unol â Pholisi Iaith Gwynedd

Ar ôl i faes llafur cytunedig ar gyfer crefydd, gwerthoedd a moeseg gael ei fabwysiadu, bydd yn ofynnol i bob ysgol a lleoliad a gynhelir ystyried y maes llafur cytunedig, gan gynnwys ysgolion sydd â chymeriad crefyddol, wrth gynllunio elfen maes llafur cytunedig eu darpariaeth Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg.

Os bydd awdurdod lleol yn dymuno mabwysiadu neu addasu'r canllawiau hyn fel eu maes llafur cytunedig, caiff wneud hynny.

3.2 Swyddogaeth Statudol CYSAG

- Ystyried ac argymell maes llafur cytunedig i'r Awdurdod Lleol yn dilyn cynnal Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig ['CMLIC'];
- Nid yw Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 yn pennu erbyn pa ddyddiad y bydd yn rhaid i Gynhadledd Maes Llafur Cytunedig gyntaf baratoi ac argymell maes llafur cytunedig. Rhaid i'r awdurdod lleol fabwysiadu maes llafur newydd yn lle'r maes llafur cytunedig presennol i'w ddefnyddio mewn ysgolion a lleoliadau sy'n rhoi Cwricwlwm i Gymru ar waith. Felly, bydd angen i Gynghorau Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg a Chynadleddau Meysydd Llafur Cytunedig gael eu sefydlu mewn da bryd i gyflwyno maes llafur cytunedig yn unol â'r broses o roi Cwricwlwm i Gymru ar waith yn 2022. Yr awdurdod lleol fydd yn gyfrifol am weinyddu hyn.

3.3 Statws Cyfreithiol y Canllawiau Crefydd, gwerthoedd a moeseg

Mae'r canllawiau ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg ym Maes y Dyniaethau yn statudol a chânt eu cyhoeddi o dan adran 71 y Ddeddf, a bwriedir iddynt helpu'r rhai sy'n gyfrifol o fewn y Ddeddf am gynllunio'r maes llafur ar gyfer crefydd, gwerthoedd a moeseg fel rhan o gwricwlwm yr ysgol.

3.4 Canllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg Llywodraeth Cymru

Bu gwaith ymgynghori cynghwysfawr ar y Canllawiau o fis Mawrth 2020 ymlaen ac fe fu Cymdeithas CYSAGauCymru yn ran annatod o'u creu. Ffrwyth llafur yr ymgynghoriad a gynhaliwyd yw'r canllaw a gyhoeddwyd bellach gan Lywodraeth Cymru.

Ni fwriedir i'r maes llafur cytunedig fod yn gynllun gwaith. Yn hytrach, bwriedir iddo fod yn ganllaw ac yn bwynt cyfeirio defnyddiol i ysgolion er mwyn eu helpu i gynllunio cwricwlwm priodol a pherthnasol ar gyfer eu dysgwyr sy'n cynnwys crefydd, gwerthoedd a moeseg o fewn Maes y Dyniaethau.

4. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

4.1 Rhannu Maes Llafur Cytunedig Gwynedd ag ysgolion Gwynedd erbyn yr 16eg o Fedi 2022

5. YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMHELL Y PENDERFYNIAD

5.1 Barn Adran Addysg Gwynedd: Mae'r Adran Addysg yn awyddus i sicrhau bod yr addysg grefyddol a gyflwynir yn ein hysgolion yn adlewyrchu natur y gymdeithas leol a safbwyntiau trigolion Gwynedd.

5.2 Barn CYSAG Gwynedd: Ar 12 Gorffennaf 2022 bu i CYSAG Gwynedd gytuno i argymhell y dylai'r Cabinet dderbyn a mabwysiadu Maes Llafur Cytunedig yn unol â phenderfyniad y Gynhadledd.

5.3 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro: Mae'r adroddiad wedi bod yn destun cyngor gan y Gwasanaethau Cyfreithiol. Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid: Dim i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.

Dogfennau Cefndir

<https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru/crynodeb-o-r-ddeddfwriaeth/#crefydd,-gwerthoedd-a-moeseg>

[*Canllawiau ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg*](#)